

A. M. SEITZ, *Mojsije prima ploče Zakona na Sinaju*, freska u đakovačkoj katedrali

ca u Valpovu (1957) te parkovi oko Zarazne bolnice (1958–78), Gradske vijećnice (1959), Vile Zagorje (1964, s A. Rotkvić) te na spomen-groblju u Dotršćini (1964) — sve u Zagrebu.

SEITZ, Aleksandar Maximilian, njem. slikar (München, 1811 — Rim, 15. XII. 1888). Studirao u Münchenu kod P. Corneliusa i H. M. Hessa. Od 1833. živio u Rimu, gdje se priključio skupini njem. slikara nazarenaca kao kasni sljedbenik njihova načina i shvaćanja. Za svojega boravka u Rimu 1869. Strossmayer mu je povjerio oslikavanje đakovačke katedrale. U Đakovu je 1873–75. izveo kartone i po njima 13 fresaka (4 prizora iz Staroga zavjeta u srednjem brodu, 6 iz Kristova života u transeptu i svetištu, te 3 u apsidi srednjega broda). Za sarajevsku je katedralu naslikao kartone *Mojsije prima ploče Zakona na Sinaju* i *Propovijed na Maslinskoj gori* (koje je izveo Albert Roden). Dijecezanski muzej u Zagrebu posjeduje njegov triptih *Isus, Sv. Josip i Sv. Juraj* (1885). Izlagao u Strossmayerovoj galeriji u Zagrebu 1887.

LIT.: A. Schneider, Strossmayer i religiozno slikarstvo njemačkih nazarenaca, Rad JAZU, 1935, 252. — Isti, Strossmayer kao sabirač, Spomenica povodom 50-godišnjice Strossmayerove galerije, Zagreb 1935. — T. Lukšić, Strossmayer i nazarenci, u katalogu: Sto godina Strossmayerove galerije, Zagreb 1984. R.

SEITZ, Ludwig (Lodovico), njem. slikar (Rim, 1. VII. 1844 — Abano, 11. IX. 1908). Učio kod svojega oca A. M. Seitz, F. Overbecka i P. Corneliusa; u kasnijoj fazi spaja egzaktan crtež A. Dürera i izraziti kolorizam netipičan za nazarence. Od 1887. nadzornik, a od 1894. upravitelj papinske galerije slika u Vatikanu. Dolazi s ocem u Đakovo i 1873–82. izvodi 20 fresaka u katedrali (4 prizora iz Staroga zavjeta u srednjem brodu, 6 iz Kristova života u lijevome kraku transepta i koru, 6 iz Petrova života u transeptu, te 4 u apsida krakova transepta). Na svodu sarajevske katedrale izveo freske crkvenih otaca. Dijecezanski muzej u Zagrebu posjeduje njegovu sliku *Bl. Dj. Marija s Isusom i anđelima* (1869), a Dijecezanski muzej u Đakovu njegov akvarel *Naslađe Mojsijevo*.

LIT.: A. Schneider, Strossmayer i religiozno slikarstvo njemačkih nazarenaca, Rad JAZU, 1935, 252. — Isti, Strossmayer kao sabirač, Spomenica povodom 50-godišnjice Strossmayerove galerije, Zagreb 1935. — T. Lukšić, Strossmayer i nazarenci, u katalogu: Sto godina Strossmayerove galerije, Zagreb 1984. R.

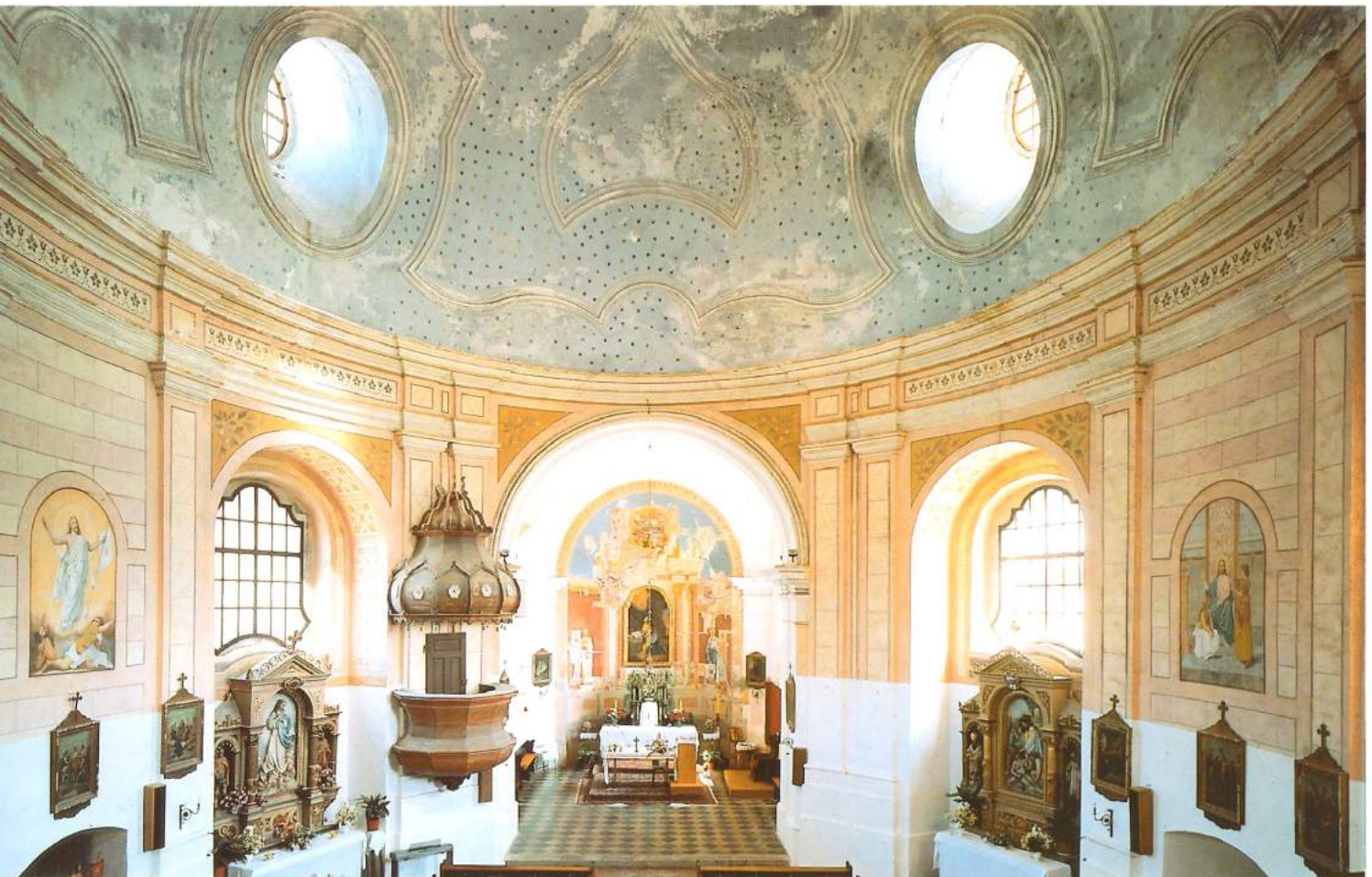
SEKOL, Mijo, naivni slikar (Rinkovec kraj Ivanca, 1899 — ?). Po zanimanju zemljoradnik. Rano se počeo baviti crtanjem, no važnije upute dobiva 1932. od K. Hegeđušića i poslije od M. Vanke. Rudimentarnim naivnim načinom bilježi u svojim slikama motive iz seoske svakodnevice (*Prelja*, 1942; *Dječak s jabukom*, 1944). Nakon 1955. gubi mu se trag.

LIT.: B. Kelemen, Seljaci i radnici — slikari i kipari između dva rata (katalog), Zagreb 1979.

SEKULIĆ-GVOZDANOVIĆ, Sena, arhitektica (Banja Luka, 12. IV. 1916). Studij arhitekture završila 1940. na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu, gdje je i doktorirala 1975 (*Crkve-tvrđave u Hrvatskoj*). Profesorica na istome fakultetu do 1986. Istraživala tipologiju srednjovj. urbanih cjelina. — S J. Denzlerom radila projekte za obnovu sisačkoga staroga grada (1954–60), s A. Albinijem za Muzičku akademiju na Gornjem gradu u Zagrebu (1964–83), s M. Kauzlarićem za Arheološki muzej u Zadru (1973) i Muzej arheoloških spomenika u Splitu (1967–75) te za stambene blokove »Sv. Ilija« (1956) i »Sv. Krševan« (1957) u Zadru. Članica suradnica HAZU od 1975.

BIBL.: Okić, Bulletin JAZU, 1960, 8; *Tiropoljski grad Lukavec*, ibid., 1961, 9; *Stari grad Ribnik*, ibid., 1962, 10; *O srednjovjekovnom burgu*, Arhitektura, 1961, 1–2; *Blagaj na Korani*, Bulletin JAZU, 1966, 14; *Novigrad na Dobri*, ibid.; *Stari grad Vitunj*, Peristil, 1967–68, 10–11; *Selo Trg kod Ozlja*, Beograd 1969; *Problemi i tehnička zaštita spomenika kulture*, ČIP, 1971, 215; *Stari grad Samobor*, Arhitektura, 1973, 144; *Lipovac*, Bulletin JAZU, 1974, 15–22; *Stari grad Slavetić*, Kaj, 1975, 7; *Stari grad Ribnik*, ibid., 1976, 9–11. — In memoriam Mladenu Kauzlariću (1896–1971), Forum, 1976, 10–11; *Tri istaknuta djela iz opusa arhitekta Denzlera*, Rad JAZU, 1978, 8; *Grafički prilog tipologiji hrvatske sakralne arhitekture do romanike*, u djelu: Prilog istraživanju starohrvatske arhitekture, Split 1978; *Crkve-tvrđave u Hrvatskoj*, Zagreb 1994. R.

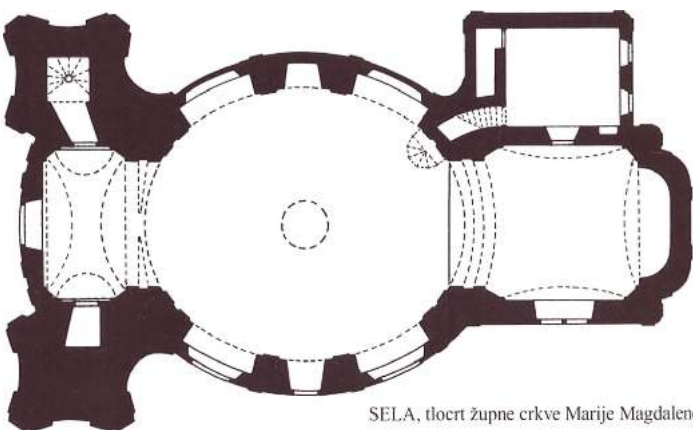
SELA, selo SZ od Siska. Župna crkva Marije Magdalene prostrana je jednobrodna građevina, nastala 1759–65. pod utjecajem arhitekture J.

SELA, unutrašnjost župne crkve Marije Magdalene

Munggenasta iz bečkoga kruga. Lađa ima eliptičnu osnovu, a uz pravokutno je svetište sakristija. Glavno je pročelje arhitektonski raščlanjeno, sa strana su dva visoka zvonika. Iznad kupole izdiže se tornjić s lanternom. Unutrašnjost je ukrašena štukaturama. Crkva ima kasnobarokni glavni oltar tipa tabernakula sa zidnom slikom patrona, propovjedaonicu, ispovjedaonice, orgulje, djelo I. F. Janečka (1777) s ukrasima na prospektu u stilu rokoka, a u sakristiji ormar i lavabo od crna mramora. Od zlatarskih se predmeta ističu ranobarokni pacifikal i kalež, te rokoko relikvijar Marije Magdalene. — Crkva je građena u vrijeme župnika M. Šanteka, koji je istodobno dao podići i skladnu jednokatnu baroknu kuriju.

LIT.: D. Baričević, Pregled spomenika skulpture i drvorezbarstva 17. i 18. stoljeća s područja kotara Sisak, Ljetopis JAZU, 1968, 72. — D. Cvitanović, Župna crkva sv. Marije Magdalene i župna kurija u Selima kod Siska, Peristil, 1967–68, 10–11. — Horvat–Matejčić–Priatelj, Barok. — D. Cvitanović, Sakralna arhitektura baroknog razdoblja, I, Zagreb 1985. — J. Meder, Orgulje u Hrvatskoj, Zagreb 1992. A. Ht.

SELA, tlocrt župne crkve Marije Magdalene

SELB, August, njem. slikar i litograf (München, 9. II. 1812 — 1. XI. 1859). Zajedno sa slikarom Augustom Antunom Tischbeinom (Rostock, 9. X. 1805 — Trst, prije 1867) izdao u Trstu 1842. zbirku litografija *Memorie di un viaggio pittorico nel Litorale austriaco* (novo izdanje, Trst 1979). Na 44 lista prikazani su na realističan način motivi s puta po Istri i otocima Krku, Cresu

i Lošinj (slikovite vedute, arhit. spomenici, ljudi u narodnim nošnjama). Tekst s pov. podacima uz litografije napisao je Pietro Kandler. Iv. Mat.

SELCA, naselje na I strani otoka Brača; osn. na prijelazu XVII/XVIII. st. U neposrednoj blizini, na brdu Humu, nalaze se tragovi prapov. gradine i gomile. Na Glavici poviše naselja predromanička je crkva Sv. Nikole iz XI/XII. st. s bačvastim svodom i kupolom iznad središnjega traveja. U novoj župnoj crkvi nalazi se Kristov kip (I. Meštrović), a u perivoju poprsje L. N. Tolstoja (rad češ. kipara Jaroslava Barde, 1913), te brončano poprsje S. Radića (A. Augustinčić).

LIT.: D. Vrsalović, D. Domančić i K. Prijatelj, Kulturni spomenici otoka Brača, Brački zbornik, IV, 1960. — D. Domančić, Graditeljstvo ranog srednjeg vijeka na Braču, u knjizi: Brač u ranom srednjem vijeku, Povlja 1984. N. B. B.

SELCE, naselje i luka u Vinodolskom primorju. U prapovijesti je tu bila luka liburnijske gradine na brežuljku uz cestu za Bribir. Rimljani na obali uz izvor vode grade postaju; na lok. *Podmirišća* otkriveni su nalazi rim. arhitekture s vodospremom iz II. st. Na lok. *Kloštar* nalazio se ranokršč. arhitektonski sklop. — S. se prvi put spominje 1366. u sastavu bibrirske župe, s crkvicom Sv. Katarine iz 1498. Djelomice seosko naselje organizirano je duž uske ulice Dvorac, koja je dobila ime po vlastelinskoj kući. Uz obalu su bila skladišta za sol i vino te carinarnica (Harmica). U XVIII. st. S. je najvažnija luka Vinodola. Pomorske vlasti grade 1796. vodospremu na kojoj je memorijalni natpis. Nedaleko od starije crkve iz XVIII. st. (čije je svetište pretvoreno u kapelu Sv. Josipa) sagrađena je 1886. u stilu visokoga historizma župna crkva Sv. Katarine (projekt J. Stanisavljević). Glavni oltar izvode kipar P. Rizzi i slikar G. Fumi iz Rijeke, a bočne oltare ljubljanski graditelj oltara A. Getzel; svetište je oslikao F. Ludwig. — Od poč. XX. st. u Selcu se gradi više hotela, pansiona i vila u oblicima historizma i secesije (vile »Šalda«, 1910; »Odion«, 1910, srušena 1941; »Dražica«, 1911, rekonstruirana 1968. u hotel »Jadranka«; »Alta«, 1925. i »Hrvatska«, 1922). Hotel »Rokan« iz 1911, preimenovan 1945. u »Slaven«, 1962–71. dobiva moderne depandanse, a na mjestu srušenoga pansiona »Selce« podignut je 1986. hotel s istim imenom po projektu D. Turata. U starome mlinu za masline na obali otvorena je 1950. galerija »Toč« slikara H. Kujundžića. »Dom prosvjete«, građen 1933 (projekt J.